

7. Примірне Положення про кабінети професійної орієнтації учнів при школах, районних (міських) методичних кабінетах та обласних інститутах удосконалення вчителів // Збірник наказів та інструкцій Міністерства освіти Української РСР. – 1971. – № 2. – С. 25–35.

8. Про примірний навчально-тематичний план підвищення педагогічної кваліфікації вчителів і інструкторів по навчанню учнів роботі на тракторах, комбайнах та інших сільськогосподарських машинах, а також основах агротехніки і тваринництва // Збірник наказів та інструкцій Міністерства освіти Української РСР. – 1971. – № 14. – С. 11–14.

Ю. В. Кузьменко

ОПЫТ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТРУДОВОЙ ПОДГОТОВКЕ В 70-Х ГГ. XX В.

Статья посвящена вопросу повышения квалификации специалистов по трудовой подготовке в 70-х годах XX века в системе последипломного образования педагогических кадров. Охарактеризовано нормативно-правовое обеспечение работы институтов усовершенствования учителей в исследуемый период. Подчеркнуто, что в начале 70-х годов происходило обновление содержания, совершенствование форм и методов работы с педагогами в системе последипломного образования в контексте требований того времени относительно развития школьного и внешкольного образования. Выявлен положительный опыт организации системы последипломного образования учителей с целью его дальнейшей экстраполяции в современное пространство непрерывного образования педагогических кадров Украины.

Ключевые слова: повышение квалификации педагогов, образовательная составляющая специалистов по трудовой подготовке, институты усовершенствования учителей, нормативно-правовое обеспечение работы системы последипломного образования педагогических кадров.

Yu. Kuz'menko

THE EXPERIENCE OF IMPROVING SPECIALISTS' QUALIFICATION IN LABOR TRAINING IN THE 1970S IN THE UKRAINIAN SSR

The article analyzes the experience of improving specialists' qualification in labour training in the 1970s in the system of pedagogical staff postgraduate education.

Institutes teachers' normative and legal provision in the studied period is determined and characterized. It is emphasized that in the early 1970s there was content updating, improving forms and methods of work with teachers in the system of postgraduate education in the context of modern school and adult education development requirements. Positive experience in organizing teachers' postgraduate education with the purpose of its further extrapolating to the modern area of Ukraine pedagogical staff continuing education was revealed.

Key words: professional teachers' development, educational specialists staff in labour training, institutes of teachers development, system of pedagogical staff postgraduate education normative and legal provision.

УДК 37.-022.33

М. Г. Савельєв

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ НАСТУПНОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Здійснено теоретико-методологічний аналіз проблеми наступності у проектно-технологічній підготовці майбутніх вчителів технологій. Розглянуто сутність поняття наступності фахової підготовки майбутніх вчителів технологій.

Ключові слова: наступність, фахова підготовка, майбутні вчителі технологій, ефективність, інноваційність, інтеграційна система.

Постановка наукової проблем. Одним із найважливіших завдань за умов становлення системи безперервної освіти першочергового значення набуває науково-методичне вивчення загальної стратегічної лінії подальшого розвитку освітньої системи як єдності наступно пов'язаних дій, поєднаних спільною метою. Важлива умова успішного розв'язання цієї проблеми полягає у досягненні наступності головних компонентів навчально-виховного процесу у школах, професійно-

технічних навчальних закладах, вищих навчальних закладах. Орієнтація державної політики України на Європейський простір зумовила необхідність переходу системи освіти на якісно новий ступінь. Сучасні зміни в освітній сфері спрямовані на поліпшення навчання на всіх етапах її засвоєння, тобто на різних ланках здобуття освіти.

Перспективність і наступність постійно знаходиться в центрі уваги адміністрації навчального закладу. Актуальність даної проблеми пов'язана з порушенням наступності та зв'язків у меті, змісті, методах навчання та виховання.

Вчитель технологій є центральною фігурою в реалізації наступності трудового навчання й професійної підготовки учнів. Зміст фахової підготовки вчителя технологій систематично оновлюється відповідно до змін в науці, техніці, технологіях виробництва чи сфері послуг, організації праці, шляхом періодичної розробки нових типових навчальних планів і типових навчальних програм. Тому проблема його якісної підготовки в контексті запровадження нових педагогічних технологій навчання з наступністю в змісті соціально-гуманітарної, психолого-педагогічної, природничо-математичної й спеціальної складових цієї підготовки є важливою, вимагає ґрунтовних досліджень, яких поки що обмаль.

Неповно розкрито й питання про наступність спеціальної підготовки вчителя технологій у вищих навчальних закладах, тільки в загальних виявах окреслено критерії, якими потрібно керуватися в процесі оцінки наявності або відсутності такої реалії як наступність. Встановлені деякими авторами порушення наступності в навчальному процесі пов'язані із змістовим і процесуальним аспектами. Виявлені недоліки в реалізації змістового аспекту наступності більшою мірою пов'язані із недосконалістю програмно-методичної документації для підготовки вчителя технологій.

Сьогодні вимагає від майбутніх вчителів технологій вміння організовувати творчі проекти, тим самим створювати умови для розвитку в учнів самостійності, креативності, критичного мислення, комунікативності, здатності адаптуватися в мінливих життєвих ситуаціях. Тому має здійснюватися цілеспрямована підготовка до організації проектно-діяльності. Проектна методика поєднує в єдине ціле весь навчально-виховний процес і створює природний комплекс – цілісний педагогічний акт. Ми уточнюємо, що проектна діяльність – це форма активної, навчально-пізнавальної діяльності, яка полягає у вмотивованому досягненні свідомо поставленої мети щодо створення творчих проектів. Треба зазначити, що під час проектно-діяльності майбутні вчителі займають активну, ініціативну позицію в навчальному процесі. Виконуючи творчі проекти від виникнення ідей до їх втілення, вони навчаються самостійно приймати рішення, визначати навчальні проблеми та знаходити шляхи їх подолання.

Провідна ідея полягає у розгляді проектно-технологічної підготовки молодших спеціалістів у коледжах і бакалаврів університетів як складової всього педагогічного процесу у вищій школі. Технічна підготовка повинна бути підпорядкована змісту освітньої галузі «Технології», сучасним досягненням техніки і технологій, забезпечувати наступність у змісті й формах професійної підготовки фахівців на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях. Ми плануємо в подальшому нашому дослідженні створити модель проектно-технологічної підготовки.

Модель проектно-технологічної підготовки буде мати високу гнучкість. Розробка моделі проектно-технологічної підготовки буде базуватися на системноцілісному, особисто-діяльнісному й інтегрованому підході з урахуванням специфіки педагогічної роботи майбутніх вчителів технологій та орієнтації їх на творчу і дослідницьку діяльність.

Модулі навчання, час проходження курсів студентами коледжів і університетів формуються з урахуванням індивідуальних планів і запитів студентів. Це пояснюється величезною увагою і повагою до індивідуальних напрямів розвитку майбутніх вчителів технологій і становлення їх особистості.

Розробка змісту проектно-технологічної підготовки майбутніх вчителів базується на онтодидактичному перетворенні наукового знання в навчальний матеріал, у процесі якого акумулюються нові знання, досягнення окремих наук та технологій, а також враховуються зміни у змісті трудового навчання та пріоритети у розвитку сучасного виробництва. Інтегрування змісту окремих навчальних дисциплін за ознакою практичного використання навчального матеріалу у практичній діяльності має становити основу для формування системи знань і вмінь у процесі проектно-технологічної підготовки майбутніх вчителів у комплексі «коледж-університет».

Аналіз останніх досліджень. Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано

розв'язання даної проблеми є: положення сучасної філософії освіти (В. П. Андрущенко, В. В. Краєвський, В. С. Лутай); концепції неперервної освіти, сучасного виховання та навчання (А. М. Алексюк, В. І. Бондар, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень); ідеї розвитку професійної освіти в Україні та за кордоном (Л. П. Вовк, Н. М. Дем'яненко, М. Б. Євтух, О. В. Глузман); наукові положення теорії моделювання педагогічних систем і процесів (О. В. Киричук, М. В. Кларін, В. О. Штофф), теорії педагогічної системи навчання (С. І. Архангельський, В. П. Безпалько, Ю. К. Бабанський, Н. В. Кузьміна); наукові розробки проблем теорії педагогічної інноватики (І. П. Підласий, Л. С. Подимова, В. О. Сластьонін, Н. Р. Юсуфбекова); висновки щодо організації роботи в навчальних комплексах (Р. В. Атоян, В. В. Арнаутов, В. Г. Кузь, Н. К. Сергєєв).

Значний внесок у виявлення та характеристику важливих аспектів проблеми наступності відображені в дослідженнях Л. Артемової, А. Богуш, З. Борисової, О. Кононко, Н. Кудикіної, З. Плохій, О. Проскури, О. Савченко та інших. Більшість сучасних дослідників розглядають наступність як дидактичний принцип (С. Годник, Ю. Кустов, М. Махмутов, З. Михайлов та інші). Наступний напрям досліджень присвячений вивченню наступності між такими ступенями безперервної освіти, як дошкільна ланка освіти та початкова школа (М. Костікова, О. Кочерга, О. Лобода, О. Проскура та інші). Третій напрям пов'язаний із вивченням наступності між різними ланками загальної освіти (П. Олейник, Е. Павлютенков, В. Плахотник, І. Самойленко та інші).

Сучасний стан проблеми наступності характеризується різнобічністю охоплення багатьох питань та неоднозначністю їх трактування і має комплексний характер. Це пояснюється тим, що дана проблема знаходиться на перетині актуальних напрямів педагогіки, психології, філософії, соціології і фізіології.

Виділення невирішених частин загальної проблеми та формування цілей статті.

1. Розглянути поняття "наступність" у контексті педагогічних категорій.
2. Детальніше відтворити розуміння зазначеного феномену.

Мету статті визначаємо, як здійснити теоретико-методологічний аналіз проблеми наступності у проектно-технологічній підготовці майбутніх вчителів технологій, розглянути сутність поняття наступності фахової підготовки майбутніх вчителів технологій.

Виклад основного матеріалу досліджень. У нашому розумінні процес підготовки в умовах навчально-наукового комплексу розглядається саме як інноваційний, тому що інтеграція різних освітніх установ у складі комплексу передбачає: організацію навчально-виховного процесу як цілісного утворення з погляду єдиних методологічних підходів; неперервний перехід від нижчого до вищого рівнів освіти; уникнення дублювання у процесі навчання за рахунок наступності вивчення педагогічних дисциплін; створення єдиного технологічного ланцюжка освітнього процесу. Ми вважаємо, що безперервне навчання – навчання, яке має місце в перебігу всього життя індивідуума, і яке обумовлене інтенсивним оновленням знань і умінь, необхідних для успішної і ефективної професійної діяльності і, відповідно, швидкою зміною соціальних і економічних умов, що висувають нові вимоги до рівня професійної підготовки фахівців.

На думку І. Зязюна «динамізм сучасної цивілізації, посилення ролі особистості в суспільстві і виробництві, зростання її потреб, гуманізація і демократизація суспільних відносин, інтелектуалізація праці, швидка зміна техніки і технологій – ці та інші тенденції зумовлюють необхідність зміни формули «освіта на все життя» формулою «освіта впродовж усього життя» [1, с. 15]. Освітня спрямованість особистості сприяє цілісному розвитку можливостей людини й виявляється найбільш продуктивною позицією, що збагачує широкий спектр його проявів – професійних, соціальних, комунікативних, побутових тощо.

У процесі узагальнення підходів учених до готовності як результату професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя технологій доведено, що означена дефініція є первинною, фундаментальною умовою успішного здійснення будь-якої діяльності. Визначено, що на особливу увагу заслуговує готовність учителя технологій як риса особистості, що формується на основі здобутих компетенцій із урахуванням індивідуальних моральних якостей особистості. Тому готовність майбутнього вчителя технологій до професійної діяльності у дослідженні розуміємо як інтегровану якість особистості, яка характеризується стійкими моральними цінностями і позитивною мотивацією фахівця, набутими компетенціями творчого розв'язання професійних завдань і спрямованістю на саморозвиток, які формуються у навчальному комплексі з використанням принципу наступності у професійній підготовці.

Термін «наступність» активно використовують у науково-педагогічній літературі з ХХ ст. У

дослідженнях минулого століття активно розглядалося значення наступності в навчанні і організації педагогічного процесу в загальноосвітній школі, пропонувалися заходи, які сприяють здійсненню наступності між початковими і середніми, середніми і старшими класами. Аналіз змісту навчальних підручників і посібників з педагогіки 60-80 років ХХ ст., проведений С. Годником, виявив неоднозначність розуміння суті й функцій наступності [2, с. 48]. У більшості наукових праць наступність тлумачиться як дидактичний принцип, який розкриває загальну спрямованість і сутність головних компонентів процесу навчання, таких як цілі, зміст, методи, форми та засоби навчання. Але чимало науковців розуміють наступність навчання як принцип, що допомагає усунути наявні суперечності між суміжними ланками освіти. У цьому випадку сутність наступності навчання виходить за межі дидактики і має розглядатися як загальнопедагогічний принцип. Наступність навчання на всіх етапах освіти є одним із важливих принципів забезпечення неперервності освіти, яка, на думку К. Гнезділової, стосується зовнішньої сторони процесу, а наступність – внутрішньої (змісту, методів і форм навчання) [3, с. 95].

З'ясовано, що поняття «неперервна освіта» можна тлумачити з позиції становлення особистості, освітнього процесу та організаційних структур. Тобто, по-перше, неперервна освіта знаходить своє вираження у багаторівневості і системності освітніх педагогічних структур за рахунок наступності, перспективності і спадкоємності як базових складових неперервності освіти. По-друге, освітня парадигма передбачає формування особистості вчителя у світлі випереджувального зростання її можливостей. Результат такого розвитку може бути продіагностований через окремі професійно-педагогічні якості, набуті особистістю у процесі навчання. По-третє, поняття «неперервна освіта» знаходить вираження у змісті методів і форм підготовки вчителя, які відтворюються в конкретних організаційних моделях, що носять інноваційний характер і являють собою рушійну силу і засіб формування особистості вчителя. У даній статті розглядаються педагогічні основи неперервної освіти, яка тісно пов'язана з новою парадигмою освіти, в основі якої лежить перехід до нових освітніх технологій. Сама система неперервної освіти включає в себе навчальні заклади середньої, професійної та вищої освіти. Її головні напрямки роботи – це створення без бар'єрного середовища в навчанні та професійній підготовці людей. Згідно з трактуванням «неперервна освіта» – це цілісний феномен, завдяки якому всі без виключення мають рівний доступ до якісної освіти, що базується на гуманізмі, розвитку інтелекту та творчих здібностей, балансі інтелектуальних, етнічних та фізіологічних компонентів особистості.

Системний аналіз показує, що в різних визначеннях наступності враховують такі її суттєві особливості: установлення зв'язків між попереднім і новим; взаємодія попередніх і нових знань з метою побудови системних і глибоких знань; розвиток нової педагогічної системи; акумуляція прогресивних елементів, позбавлення консерватизму минулого в нових умовах; послідовність і системність навчального матеріалу, зв'язок та узгодженість ступенів й етапів навчально-виховного процесу; єдність навчального процесу, додержання його логіки; послідовність, перспектива, орієнтація на вимоги на новому етапі; урахування якісних змін в особистості (дитини, учня, старшокласника, студента) і, додам, вихователя, учителя, викладача, фахівця; зростання рівня розумового розвитку; забезпечення внутрішньопредметних зв'язків між окремими етапами навчання; зв'язок організаційно-методичного забезпечення етапів освіти, які межують один з одним. Підкреслимо, що в наведених суттєвих особливостях варто урахувати філософський, психолого-педагогічний, соціальний, організаційно-управлінський, методичний, а в нових ринкових відносинах і екологічний, економічний, медичний, фізіологічний, правознавчий та інші аспекти [4, с. 23].

Ми проаналізували:

– наступність є дуже складним, системним за своїм змістом, функціями, характеристиками, ознаками, суб'єктами діяльності й, до того ж, іще недостатньо дослідженим загально педагогічним явищем;

– наступність належить будь-якому раціонально-організованому процесу суспільної практики, оскільки вона передбачає той необхідний елемент зв'язку минулого, теперішнього і майбутнього в процесі вироблення організаційних форм, який дозволяє діалектично поєднувати старе з новим, здійснювати зміну однієї форми іншою, більш досконалою, знаходити нові форми і створювати передумови для їх успішного розвитку.

Ми вважаємо для того, щоб досягти успіху та задовольнити різноманітні потреби студентів, зумовлені їхніми здібностями, рівнем розвитку, інтересами та іншими відмінностями, педагогам

необхідно змінювати методи навчання, навчальне середовище, матеріали тощо.

Поряд із тим зазначимо, що проблема використання педагогічних інновацій у вищих навчальних закладах досліджена недостатньо. Йдеться про неперервну освіту, можливість вибору в навчанні, співробітництво викладачів і студентів, застосування новітніх технологій, створення інноваційної системи навчання у вищих навчальних закладах.

Система підготовки і професійного становлення особистості майбутнього вчителя в умовах комплексу – складне соціально-педагогічне утворення. Вона має багатоаспектну структуру, складається з компонентів, що з'єднанні системними зв'язками. Для формування основних підструктур наступності у проектно-технологічній підготовці майбутніх вчителів найсприятливішим виявляється саме період юнацького віку. Сприятливими факторами такого формування виступають закономірності психічного розвитку (завершення розвитку найголовніших психічних функцій, важливі новоутворення), провідної діяльності та зони найближчого розвитку.

Молода людина знаходиться в ситуації необхідності вибору та розв'язання численних проблем. До завершення раннього дорослого віку людина усвідомлює, що досягнення рубежів кар'єри дається не так легко, як здавалося. Мотивами професійної діяльності в ранньому дорослому віці є творча самореалізація, задоволення потреб у професійному спілкуванні та соціальних контактах. На цьому рубежі людина починає реально дивитися на світ, жити поточними подіями та досягненнями. Впевненість у власних силах, усвідомлення професійної компетентності, а також визнання певних обмежень і адекватний рівень домагань, що ґрунтується на життєвому досвіді, забезпечують відчуття цілісності життя, задоволення ним. Тобто доросла людина опиняється перед численними життєвими ситуаціями, що вимагають від неї прийняття ефективних рішень як у галузі власного професійного проекту, так і стосовно інших численних аспектів життя у суспільстві. Іншими словами, від неї вимагається володіння соціальною та особистісною професійною компетентністю. Це означає, що вона вже повинна володіти певним рівнем професійної компетентності, підвищуючи та вдосконалюючи проектно-технологічну підготовку [5, с. 262].

На нашу думку наступність у навчанні як проблема виникла з потребою людства передавати досвід новим поколінням. Здійснювався цей процес на ранніх етапах суспільного розвитку шляхом залучення молоді до загальної трудової діяльності, де й відбувалось оволодіння необхідними знаннями, уміннями, навичками, прийомами їхньої діяльності тощо.

У сучасних соціальних умовах реалізація наступності як цілеспрямованої роботи з усіх напрямків, що забезпечують усебічний розвиток особистості, сприяє більш повному розкриттю потенціалу, можливості вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії і, в остаточному підсумку, сприяє їхньої професійної орієнтації.

Досягнення сучасної якості освіти можливо при зміні пріоритетів в освіті – із засвоєння готових знань на самостійну пізнавальну діяльність майбутніх вчителів, з урахуванням його особливостей і можливостей.

У процесі навчання студент повинен усвідомити, що якщо він у своїй діяльності орієнтуватиметься на відтворення минулого досвіду, то проявить лише репродуктивні й адаптивні якості своєї особистості. Але якщо він прагнути змінити, розширити, розвинути місце свого існування на основі впровадження різних інновацій, то проявить продуктивні й неадаптивні якості своєї особистості.

У сучасному світі, який означається стрімко зростаючим процесом інформатизації та комп'ютеризації, поширюваною тенденцією міграції населення, що зумовлена процесами глобалізації, освіта та педагогічна освіта, зокрема, перетворюється із закінченого процесу на нескінченний. Адже людина, яка прагне гідного соціального стану та позиції у суспільстві і бажає бути конкурентоспроможною на ринку праці, повинна неперервно навчатися новому, засвоювати як нові знання, так і набувати нових вмінь і навичок. Неперервна освіта означає не тільки освіту впродовж всього життя, а й передбачає постійний перехід на більш високі рівні, якісний і кількісний прогрес людини в оперуванні своїми професійними знаннями і вміннями, набуття життєвого і професійного досвіду. Процес, що триває протягом усього життя людини і зазнає якісних змін, обумовлених сукупним впливом об'єктивних і суб'єктивних факторів. При цьому визначальними є дії середовища і власна активність суб'єкта професійного розвитку. Ми можемо виділити наступні основні періоди професійного розвитку майбутніх вчителів технологій: професійної передорієнтації, професійної орієнтації, оволодіння професією, професійної діяльності, постпрофесійної ремінісценції і рефлексії. У період навчання важливо успішне оволодіння професійними знаннями, уміннями і

навичками під час професійного навчання та усвідомлення професійного плану самореалізації особистості на завершальному етапі навчання у професійному навчальному закладі.

На основі аналізу філософської, психологічної, педагогічної та спеціальної літератури з проблем нашого дослідження встановлено, що питання наступності в змісті навчання є окремим важливим напрямом теорії і методики професійної освіти. Динаміка розвитку наступності і призвела до актуалізації в середині 90-х років ХХ століття парадигми неперервної освіти, що дозволяє забезпечити наступність різних ступенів навчання, зробити їх різноманітними і цікавими, підвищити їхню значущість, конструктивність.

Ми вважаємо, що в розглянутій дидактичній системі підготовки вчителя трудового навчання принцип наступності виступає чинником, який сприяє цілісному об'єднанню спеціальної підготовки студентів і відповідає всім критеріям дидактичних принципів (універсальність, специфічність, самостійність, інструментальність).

У сучасних соціальних умовах реалізація наступності як цілеспрямованої роботи з усіх напрямків, що забезпечують усебічний розвиток особистості, сприяє більш повному розкриттю потенціалу учнів, можливості вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії і, в остаточному підсумку, сприяє їхньої професійної орієнтації.

Досягнення сучасної якості освіти можливо при зміні пріоритетів в освіті – із засвоєння готових знань на самостійну пізнавальну діяльність студентів, майбутніх вчителів технологій, з урахуванням його особливостей і можливостей.

З позицій побудови проектно-технологічної підготовки майбутніх учителів ми стверджуємо, що важливого значення набуває аналіз психолого-педагогічних умов і зовнішніх чинників, якими забезпечується цей процес. Проте питання організації є тісно пов'язаним із вибором комплексу методів забезпечення технологічної частини дослідження.

Особливість ситуації полягає у тому, що системний багатокомпонентний характер досліджуваного феномену вимагає створення специфічної ситуації, в ході якої виникала б можливість одночасного розвитку наступності в умовах навчально-наукового комплексу «коледж-університет».

Проблема забезпечення високого рівня нових знань, умінь та навичок може бути вирішена за допомогою традиційних дидактичних засобів лише частково. Підвищення професійної компетентності майбутніх учителів коледжів та університетів може бути реалізовано лише через отримання досвіду відповідальності, як за конкретну справу (її процес, результати, взаємодія з командою тощо), так і за власну активну позицію (планування, способи досягнення цілей, прояви своїх найкращих можливостей тощо), досвіду творчого відношення до справи, свідомої представленості у його процесі та результаті.

На підставі проведеного літературного пошуку та аналізу літературних джерел, серед відомих сьогодні методів впливу нами був виокремлений сучасний ефективний інструментарій, який найбільш повно відповідає поставленому завданню поєднання активної діяльності, відповідальності, творчості та отримання професійного досвіду. Обраний метод відомий у науковій літературі як метод проектів.

Доросла людина опиняється перед численними життєвими ситуаціями, що вимагають від неї прийняття ефективних рішень як у галузі власного професійного проекту, так і стосовно інших численних аспектів життя у суспільстві. Іншими словами, від неї вимагається володіння соціальною та особистісною професійною компетентністю. Це означає, що вона вже повинна володіти певним рівнем професійної компетентності, підвищуючи та вдосконалюючи проектно-технологічну підготовку.

Висновки. На основі викладеного вище можна стверджувати, що педагогічні основи неперервної освіти, яка тісно пов'язана з новою парадигмою освіти, в основі якої лежить перехід до нових освітніх технологій. Сама система неперервної освіти включає в себе навчальні заклади середньої, професійної та вищої освіти. Її головні напрямки роботи – це створення без бар'єрного середовища в навчанні та професійній підготовці людей. Згідно з трактуванням «неперервна освіта» – це цілісний феномен, завдяки якому всі без виключення мають рівний доступ до якісної освіти, що базується на гуманізмі, розвитку інтелекту та творчих здібностей, балансі інтелектуальних, етнічних та фізіологічних компонентів особистості.

Сутність проблеми наступності у навчанні полягає у встановленні необхідного зв'язку і правильного співвідношення між частинами навчального предмету на різних етапах його вивчення, тобто в послідовності, систематичності розташування матеріалу; в опорі на вивчене і на досягнутий

майбутніми вчителями технологій рівень розвитку; в перспективності вивчення матеріалу, в узгодженості ступенів і етапів навчально-виховної роботи. Незважаючи на законодавчі документи, які вимагають дотримання принципу наступності у навчанні на всіх ланках здобуття освіти, в більшості закладів проводиться недостатньо системна робота з його забезпечення.

Наступність у навчанні як проблема виникла з потребою людства передавати досвід новим поколінням. Здійснювався цей процес на ранніх етапах суспільного розвитку шляхом залучення молоді до загальної трудової діяльності, де й відбувалось оволодіння необхідними знаннями, уміннями, навичками, прийомами їхньої діяльності тощо.

Також можна стверджувати, що проблема наступності, як важливого чинника фахової підготовки майбутніх вчителів технологій дотепер не знайшла достатнього висвітлення в методичній літературі. Тому сучасна педагогічна практика має певні труднощі і потребує подальшого ґрунтовного вивчення і вирішення.

Виявлено, що високий освітньо-кваліфікаційний рівень фахівців може забезпечуватися за умов науково обґрунтованого відбору й періодичного коригування змісту навчання з технологією поетапного відбору навчального матеріалу, з наступною апробацією і систематичним коригуванням унаслідок соціально-економічних змін. Для наступності в змісті навчання важливим є дидактичне впорядкування системи наукових знань у навчально-програмній документації, підручниках і навчально-методичних посібниках з навчального предмета з урахуванням міжнаукових зв'язків у теорії і педагогічній практиці.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі полягають у теоретичному обґрунтуванні моделі наступності проектно-технологічної підготовки майбутніх вчителів технологій як системного об'єкта, що дозволить опрацювати достатньо повний, методично доцільний комплекс заходів із забезпечення наступності у навчально-науковому комплексі «коледж-університет» та з'ясуванні педагогічного досвіду історичної ретроспективи проектувального компоненту у професійній підготовці вчителів технологій.

Література

1. Зязюн І. А. Неперервна освіта як основа соціального поступу / І. А. Зязюн // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – Ч. 1. – К., 2001. – С. 15–23.
2. Годник С. Процесс преемственности высшей и средней школы / С. Годник. – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1981. – 208 с.
3. Гнезділова К. М. Еволюція принципу наступності навчання в педагогічній теорії / К. М. Гнезділова // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : наук. зб. – 2007. – Вип. 20. – С. 92-97.
4. Кожевников В. М. Наступність етапів освіти / В. М. Кожевников // Видавництво «Плеяда», 2006. – С. 21-24.
5. Демчук О. О. Тезаурус життєвої компетентності молоді / О. О. Демчук // Український науковий журнал. Освіта регіону. Психологія. № 2 (32), Київ, 2013. – С. 260-264.

Н. Г. Савельєв

СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ

Осуществлено теоретико-методологический анализ проблемы преемственности в проектно – технологической подготовке будущих учителей технологий. Рассмотрены сущность понятия преемственности профессиональной подготовки будущих учителей технологий.

Ключевые слова: преемственность, профессиональная подготовка, будущие учителя технологий, эффективность, инновационность, интеграционная система.

N. Savel'yev

THE ESSENCE OF INTENDING TECHNOLOGIES TEACHERS PROFESSIONAL TRAINING CONTINUITY CONCEPT

The article gives theoretical and methodological analysis of continuity in intending technologies teachers' project and technological training. The essence and of intending technologies teachers' professional training continuity concept.

Key words: continuity, professional training, technology intending teachers, efficiency, innovation, integration system.